

## Tűzvédelmi oktatási tematika

### I. Tűzvédelemmel kapcsolatos fogalmak

📖 Tűzvédelem: a tüzesetek megelőzése, a tűzoltási feladatok ellátása, a tűzvizsgálat, valamint ezek feltételeinek a biztosítását jelenti.

📖 Tűz: az az égési folyamat, amely veszélyt jelent az életre, a testi épségre vagy az anyagi javakra, illetve azokban károsodást okoz.

📖 Tűzveszélyes tevékenység: az a tevékenység, amely a környezetében lévő anyag gyulladási hőmérsékletét, lobbanáspontját meghaladó hőmérséklettel és/vagy nyílt lánggal, izzással, parázslással, szikrázással jár.

📖 Alkalmoszerű tűzveszélyes tevékenység: minden tűzveszélyes technológia, ha nem az erre a célra létesített és érvényes üzemeltetési engedéllyel rendelkező munkahelyen kerül alkalmazásra.

📖 Tűzszakasz: az építmény, illetve szabadterület tűzvédelmi szempontból meghatározott olyan önálló egysége, amelyet a szomszédos egységektől meghatározott éghetőségű és tűzállósági határértékű tűzgátló szerkezetek, illetve a jogszabályban nemzeti szabványban előírt tűztávolságok választanak el.

Tűzszakaszok kialakításával, a keletkező tűz nem tud korlátok nélkül kiterjedni az egész épületre, a tűzszakasz határán lévő tűzgátló szerkezet (fal, födém) megállítja a tüzet, védi az épületrészt.

📖 Tűzveszélyességi osztályok:

A tűzvédelmi rendelkezések megállapítása és alkalmazása céljából az anyagokat, a technológiát, a tevékenységet, továbbá a veszélyességi övezeteket, a helyiségeket, a szabadtereket, a tűzszakaszokat az épületeket, a műtárgyakat, az építményeket és a létesítményeket tűzveszélyességi osztályba kell sorolni.

A jelenleg érvényes jogszabály a következő tűzveszélyességi osztályokat határozza meg:

- „A” Fokozottan tűz és robbanásveszélyes
- „B” Tűz és robbanásveszélyes
- „C” Tűzveszélyes
- „D” Mérsékelt tűzveszélyes
- „E” Nem tűzveszélyes

A létesítmény abba a tűzveszélyességi osztályba tartozik, amelyben a tűzszakaszok, építmények, helyiségek, azonos tűzveszélyességi osztályba sorolt tűzszakaszok, építmények, helyiségek összesített területe, valamint a szabad tereinek összege meghaladja a létesítmény szintenkénti területének és szabad tereinek 40%-át.

Klasszikus értelemben a tűz keletkezésének feltételei:

- ↪ éghető anyag
- ↪ gyulladási hőmérséklet
- ↪ oxigén

Mind a három feltételnek időben, térben együtt kell lenni ahhoz, hogy tűz keletkezzen. Az égés megszűnik, ha az égés egyik tényezőjét elvonjuk. Ez a tűzoltás alapja.

Tűzoltási módok:

- éghető anyag eltávolítása,
- égést tápláló oxigén eltávolítása (CO<sub>2</sub> vagy N gázzal elárasztani, vagy habbal kell letakarni)
- oltás a hűtés elve alapján,

## II. Tennivalók tűz és katasztrófa esetén

### 1. Tűzjelzés módja

Aki tüzet, vagy annak közvetlen veszélyét észleli, illetve arról tudomást szerez, köteles késedelem nélkül intézkedni, és a tüzet jelezni.

A tüzet a hivatásos tűzoltóságnak a ☎ 105-ös telefonszámon vagy a ☎ 112-es nemzetközi segélyhívó számon kell jelezni.

Személy által történő tűzjelzésnek tartalmaznia kell:

- a tüzeset, káreset pontos helyét (címét);
- emberélet van-e veszélyben;
- mi ég, milyen káreset történt, mi van veszélyben;
- a bejelentő személy nevét és a jelzésre használt távbeszélő készülék

hívószámát.

A jelzést vevő tűzoltó további kérdéseire is egyértelmű és részletes választ kell adni.

### 2. Riasztás módja:

Közvetlen riasztás: (a tűzjelzés - személy vagy eszköz közbeiktatása nélkül - közvetlenül a tűzoltóságra fut be.)

Közvetett riasztás (a tűzjelzés emberi vagy technikai eszközök közbeiktatásával jut a tűzoltó hatóság tudomására).

A riasztás módja lehet:

- hangos kiabálással,
- kongatással, kolompolással,
- vészcsengő használatával,
- házi telefon alkalmazásával (központon, vagy alközponton keresztül),
- kültéri riasztó egység működtetésével

Az épület területén a tüzesetet (kiépített jelzőrendszer esetén) a falra szerelt tűzjelző berendezés kézi jelzésadóinak használatával is lehet jelezni.

A riasztás elrendelése (tűzriadó)

*A riasztást elrendelheti:*

- Aki a tüzet észlelte,
- Az értesítendő személy, (akit értesítettek)
- A tűzjelzést fogadó vagy észlelő személy,
- Gyakorló riasztás során a vezető.

A riasztható személyek köre:

- Az ott dolgozó személyek,
- Az épületben tartózkodók, külső személyek, ügyfelek.

### 3. A dolgozó feladatai tűz és katasztrófa esetén

A fegyelmezetten, pánikmentesen távozni az épületből, a legközelebbi kijáraton (vészkijáraton) keresztül.

A rászorulóknak segítséget nyújtani.

Az oltásban és mentésben (személyek és anyagi javak) szakszerű segítséget nyújtani az élet és vagyonvédelem érdekében.

Tűzjelzéssel egyidőben a rendelkezésre álló felszereléssel és az előírások szerinti oltóanyaggal meg kell kísérelni a tűz oltását. Az épületben jól látható helyen tűzoltó készülékek vannak elhelyezve. A tűzoltóság megérkezéséig az ott tartózkodó személyek a szintekről, az épületből összeszedik a porral oltó tűzoltó készülékeket, és ezekkel kezdik meg a kezdeti tűz oltását.

Vízzel történő oltás csak áramtalanítás után szabad.

A lehetőségekhez képest gondoskodni kell arról, hogy a helyszín a vizsgálat befejezéséig változatlan maradjon.

A tűzoltóság közreműködése nélkül eloltott, vagy az emberi beavatkozás nélkül megszűnt vagy eloltott tüzet kötelesek az ott dolgozók a vezetőnek késelem nélkül bejelenteni.

A tűzoltóság megérkezésekor tájékoztatást kell adni az odaérkező tűzoltóknak. Tájékoztatni kell őket a tűz által érintett területről, a várható veszélyhelyzetről, az addig tett intézkedésekről.

Tűz esetén a helyszínre érkező tűzoltóság vezetőjének az utasításait mindenki köteles maradéktalanul betartani, illetve végrehajtani.

A tüzeset helyét a vizsgálat befejezéséig változatlanul kell hagyni

A tűzjelzés díjtalan és más hívásokkal szemben elsőbbséget élvez.

#### 4. **Menekülés főbb szempontjai**

Az emeleti szintekről minden esetben a lépcsőházon keresztül hagyjuk el az épületet, a liftet igénybe venni tilos és életveszélyes. A panelos épületek zömében – ha a lépcsőn a lejutás akadályozott – felfelé is lehet menekülni, egyrészt a tetőre, másrészt a szomszédos lépcsőházon keresztül a szabadba.

A lépcsőházba beszűrődő füstöt, hőt a lépcsőházi ablakokkal, zárt lépcsőházak esetében a hő- és füstelvezető megnyitásával, üzembe helyezésével lehet elvezetni.

Biztosítsunk elsőbbséget, segítsünk a gyermekek, gyermekes- és terhes anyák, az idősek, rokkantak és a mozgássérültek, mozgáskorlátozottak menekülésében.

Füst ellen az orr illetve a száj elé szorított átnedvesített textillel (kendő, törölköző) a kimenekülés időtartamára hatásosan lehet védekezni. A forró füstgázok a levegőnél könnyebbek, így felülről rétegződve telítik a helyiséget, így lehajolva, kúszva biztonságosabban elhagyhatjuk a füsttel telített helyiséget.

Az épület, munkahely, lakás elhagyása esetén gondoskodni kell a gáz és az elektromos áram főkapcsolójának az elzárásáról.

A tűz- és káresemény helyszínén tartózkodó személyek informálják a kikerkező tűzoltókat a veszélyhelyzet körülményeiről, az esetlegesen bent tartózkodók hollétéről, koráról (gyerek, beteg, idős, mozgássérült), vízszervezési helyekről, közmű elzáró berendezések helyeiről. Tűz esetén biztosítani kell, hogy a tűz-, káreset helyszíne a tűzoltóság megérkezéséig változatlan maradjon.

#### 5. **Tűzoltás**

A tűz oltásában, az emberi élet és az anyagi javak mentésében mindenki köteles a lehetőségeihez képest, külön felhívás nélkül, a testi épség veszélyeztetése nélkül részt venni!

- A tűzoltás vezető (kikerkező tűzoltóság parancsnoka) utasításait mindenki köteles végrehajtani.

- A tűz oltását mindig az égő anyag tulajdonságainak és a tűz méretének figyelembevételével, a rendelkezésre álló, erre alkalmas eszközök, anyagok gyors számbavételével célszerű mielőbb, mindenre kiterjedően elkezdeni.

- A tűz oltását a rendelkezésre álló felszereléssel, eszközzel meg kell kísérelni.

- Villamos berendezésekben, azok közelében keletkezett tűz esetén az oltás megkezdése előtt áramtalanítani kell.

- Biztosítani kell, hogy a kivonuló tűzoltó egység a tüzeset helyszínéhez jusson, ennek érdekében lehetőség szerint 1 fő a kikerkező egységeket az épület előtt fogadja.

### **III. Hordozható tűzoltó készülékekről, fali tűzcsapokról, tűzvédelmi eszközökről, dohányzásról, biztonsági jelzésekről, feliratokról**

1. A **tűzoltó készülék** egy olyan eszköz, amelyből az üzembe helyezéskor az oltóanyagot a készülékben levő nyomás hatására irányíthatóan a tűz fészkére lehet kilövellni. A kis, kezdődő tüzek oltásának legalkalmasabb eszközei.

A tűzoltó készüléket, felszereléseket jól láthatóan, hozzáférhetően a bejárat illetve a veszélyeztetett hely közelében kell elhelyezni és állandóan üzemképes állapotban kell tartani. A hozzájuk vezető közlekedési utat eltorlaszolni tilos!

A létesítmény tűzoltó készülékeiről nyilvántartást kell vezetni, melynek meg kell felelni a 2/2002.BM rendelet mellékletében foglaltaknak.

A tűzoltó készülékek típusai: vízzel oltó, habbal oltó, porral oltó, gázzal oltó: széndioxiddal oltó, halonnal oltó.

2. A **fali tűzcsapok** a tűz oltásához szükséges vízkivételi helyek, melyek szerelvényekkel és tartozékokkal felszerelt szekrényben találhatóak az épületekben. Elhelyezkedésüket „tűzcsap” felirat jelzi. A fali tűzcsapok nem csak a tűzoltók munkáját hivatottak támogatni, hanem elsősorban az épületben tartózkodók, a dolgozók gyors beavatkozását, tűzoltását segítik elő.

#### **3. Dohányzás**

A dohányzás tűzveszélyes tevékenység. Munkahelyeken dohányozni a dohányzás tüzmegeelőzési szabályainak megtartásával, a jogszabályi előírásoknak megfelelően kizárólag az arra kijelölt helyen szabad.

Égő cigarettát, parázsló gyufát eldobni ott ahol az tüzet okozhat tilos.

#### **4. Biztonsági jelzések, figyelmeztető feliratok**

Az épületekben, munkahelyeken elhelyezett biztonsági-, figyelmeztető-, rendelkező-, tiltó- és tűzvédelmi jelzőtáblák vannak a hatékony tüzmegeelőzés és a dolgozók biztonsága érdekében. Az épületben tartózkodó személyeknek a kihelyezett jelzések, feliratok figyelembevételével kell a tüzmegeelőzési, magatartási szabályokat betartani.